

ROZHODNUTIE

Disciplinárny senát v zložení z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Štefana Kridlu a JUDr. Lenky Kováčovej, v disciplinárnej veci vedenej proti sudkyňi **JUDr. A. A.** pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 odsek 2 písmeno f/ zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, o návrhu Verejnej ochrankyne práv na začatie disciplinárneho konania, na ústnom pojednávaní konanom 31. marca 2017, takto

r o z h o d o l :

Disciplinárny senát podľa § 129 odsek 4 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **sudkyňu**

JUDr. A. A., narodenú xxx, trvale bytom xxx, sudkyňu Okresného súdu X

spod návrhu Verejnej ochrankyne práv na začatie disciplinárneho konania podaného dňa 15. novembra 2013 pod č. 3188/2013/VOP

pre skutok v ňom právne posúdený ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 odsek 2 písmeno f/ zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

ktorého sa mala dopustiť tak, že

JUDr. A. A., sudkyňa Okresného súdu X ako zákonná sudkyňa v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. č. k. 10C 224/2009 na verejnom súdnom pojednávaní konanom 30. novembra 2011 podmienila použitie zvukového záznamu privolením súdu, následne listom z 12. decembra 2011 adresovanom Mgr. A. I., bytom xxx nedala súhlas na použitie zvukového

záznamu z verejného súdneho pojednávania, čím porušila jeho základné právo na informácie zaručené v čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky,

o s l o b o d z u j e ,

pretože sa nedopustila disciplinárneho previnenia.

O d ô v o d n e n i e

Sudkyňa JUDr. A. A. (ďalej tiež „disciplinárne stíhaná sudkyňa“) je disciplinárne stíhaná na podklade návrhu na začatie disciplinárneho konania (ďalej tiež „disciplinárny návrh“) Verejnej ochrankyne práv (ďalej „navrhovateľ“ alebo „verejný ochranca práv“), podanom na disciplinárny senát osobne 15.11.2013, pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 odsek 2 písmeno f/ zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o sudcoch a prísediacich“) na skutkovom základe uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia.

Disciplinárny senát, konajúc v zložení vyplývajúcom zo záhlavia tohto rozhodnutia, vo veci konal po tom, ako v nej bolo už meritórne rozhodnuté skorším disciplinárnym senátom (t. j. senátom v inom zložení) po vykonaní ústneho pojednávania, a to rozhodnutím zo 17.02.2014, sp. zn. 1Ds/13/2013.

Týmto rozhodnutím bola disciplinárne stíhaná sudkyňa uznaná za vinnú zo spáchania disciplinárneho previnenia v zmysle § 116 odsek 1 písmeno a/ zákona o sudcoch a prísediacich, na tom skutkovom základe, že

ako zákonná sudkyňa na verejnom súdnom pojednávaní, vedenom pod sp. zn. 10 C 224/2009, konanom 30. novembra 2011 na Okresnom súde X.,

po tom, čo sa dozvedela, že občan sediaci na mieste verejnosti si nahráva priebeh pojednávania tohto poučila, že obsah nahrávky z pojednávania nebude môcť použiť vzhľadom na obsah výpovede navrhovateľa v prejednávanej veci a následne listom z 12. decembra 2011 adresovanom Mgr. A. I., bytom xxx nedala súhlas na použitie zvukového záznamu z verejného súdneho pojednávania, čím porušila ust. § 34 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnení.

Podľa § 117 odsek 10 zákona o sudcoch a prísediacich bolo upustené od uloženia disciplinárneho opatrenia.

Odvolačí disciplinárny senát rozhodnutím z 08.06.2015, sp.zn. 2Dso/5/2014, na podklade odvolania podanom výlučne disciplinárne stíhanou sudkyňou (t. j. odvolania podanom len v jej prospech) podľa § 131 odsek 4 zákona sudcoch a prísediacich zrušil vyššie označené rozhodnutie disciplinárneho senátu I. stupňa a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Vo svojej argumentácii prvostupňovému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo, vytkol v podstate nenáležite zistený skutkový stav veci s pokynom na doplnenie dokazovania výsluchom sudcu JUDr. E., ktorý bol účastníkom inkriminovaného skutkovo ustáleného súdneho pojednávania z 30.11.2011, a to „za účelom odstránenia rozporov v tvrdeniach žalobkyne v disciplinárnom návrhu, že žalovaná sudkyňa podmienila použitie zvukového záznamu privolením súdu a k obsahu zápisnice z tohto pojednávania, teda k preukázaniu, či došlo k vysloveniu zákazu použitia zvukového záznamu.“

V ďalšom uviedol :

„Naviac bude potrebné opätovne posúdiť konanie žalovanej sudkyne vo väzbe na vzniknutý následok jej konania, ako i samotný kauzálny nexus. Za týmto účelom bude nevyhnutné zhodnotiť, či písomné oznámenie Mgr. A. I. zo dňa 12. decembra 2011 z hľadiska absencie formy, t.j. písomného oznámenia a nie rozhodnutia, napĺňa znaky disciplinárneho previnenia, ako aj posúdiť vznik prípadnej škody, aká konaním žalovanej sudkyne mala vzniknúť ako zákonný predpoklad závažného disciplinárneho previnenia či už v zmysle § 116 odsek 1 písmeno a/ zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, pretože rozhodla mimo rámca základných práv sudcu, ktoré sú konštruované v ust. § 34 zákona o sudcoch a prísediacich, konkrétne vety prvej ods. 4 tohto ustanovenia, alebo v zmysle § 116 odsek 2 písmena f./ zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, ktorým je svojvoľné rozhodnutie sudcu, ktoré je v rozpore s právom, ak týmto rozhodnutím sudca spôsobí značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.“

Až po doplnení dokazovania v naznačenom smere, prípadne po doplnení dokazovania, ktoré vyjde najavo v nadväznosti na vykonané dôkazy, prípadne, na dôkazy navrhované a po ich prehodnotení a to jednotlivo i súhrnne, bude môcť znovu prvostupňový disciplinárny senát vo veci rozhodnúť.“

Prvostupňový disciplinárny senát vykonal vo veci ústne pojednávanie 17.02.2017 a 31.03.2017, v inom ako pôvodnom zložení v súlade s aktuálne účinným Rozvrhom práce Disciplinárneho senátu.

Primárne vyhovel návrhu disciplinárne stíhanej sudkyne na preverenie jej počas celého konania produkovanej obrany proti zachovaniu subjektívnej (šesťmesačnej) lehoty navrhovateľa (§ 120 odsek 7 zákona o sudcoch a prísediacich), založenej na tvrdení, že navrhovateľ sa o náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej „ústavný súd“) z 13.11.2012, č.k. II. ÚS 34/2012-21 (č.l. 23 – 27), z ktorého pri posudzovaní jej disciplinárnej zodpovednosti vychádzal, mohol dozvedieť už skôr, ako mu bol doručený 15.05.2013 podnet na podanie disciplinárneho návrhu Aliancie Fair – Play (č.l. 15).

Za účelom vysporiadania sa s obranou disciplinárne stíhanej sudkyne v otázke zachovania subjektívnej lehoty vykonal preto písomný dopyt na ústavný súd aj navrhovateľa (verejnú ochrankyňu práv) ohľadne zisťovania, či uvedený nález bol v rámci úradnej činnosti, resp. spolupráce medzi štátnymi orgánmi (ktorú možnosť podľa vlastných poznatkov uvádzala disciplinárne stíhaná sudkyňa) doručovaný aj verejnému ochrancovi práv.

Obsahom správy ústavného súdu z 28.02.2017 (č. 1. 386) a zhodne aj vyjadrením navrhovateľa z ústneho pojednávania z 31.03.2017 (č. 1. 393) bolo vyvrátené, že by citovaný nález ústavného súdu bol doručovaný verejnému ochrancovi práv.

Argumentáciu disciplinárne stíhanej sudkyne, že verejný ochranca práv sa mohol o tomto náleze dozvedieť aj z internetovej stránky ústavného súdu disciplinárny senát neprijal ako relevantný.

Má totiž za to, že od žiadneho subjektu oprávneného podať disciplinárny návrh nemožno v rámci včasnej realizácie jeho disciplinárnej iniciatívy požadovať prieskum všetkých zverejňovaných rozhodnutí, či už všeobecných súdov Slovenskej republiky alebo ústavného súdu, zdôrazňujúc jednak fyzickú náročnosť takéhoto postupu, ale najmä fakt, že im takáto povinnosť nevyplýva z pozitívneho práva. Na druhej strane nie je ani účelné ani žiaduce uvedeným spôsobom (pri takomto extenzívnom výklade podmienok pre začatie plynutia subjektívnej lehoty) motivovať subjekty s aktívnou disciplinárnou legitimáciou cielene vyhľadávať pochybenia sudcov za účelom ich disciplinárneho potrestania, nakoľko cieľom disciplinárneho konania je postihovať len materiálne najzávažnejšie formy konaní sudcov, napĺňajúce niektorú zo skutkových podstát disciplinárneho previnenia.

Disciplinárny senát preto k uvedenej otázke konštatuje, že disciplinárny návrh v posudzovanej veci podaný 15.11.2013, je návrhom podaným v zmysle § 120 odsek 7 zákona o sudcoch a prísediacich včas tak z pohľadu subjektívnej šesťmesačnej lehoty, počítanej od podnetu Aliancie Fair – Play doručenej Kancelárii verejného ochrancu práv dňa 15.05.2013, v ktorom podnecovateľ upozorňuje navrhovateľa na pochybenia disciplinárne stíhanej sudkyne, ako aj z pohľadu objektívnej dvojročnej lehoty, počítanej od 12.12.2011, kedy malo dôjsť k skutkovo ustálenému poslednému aktu disciplinárne stíhanej sudkyne v zmysle disciplinárneho návrhu (list adresovaný Mgr. I.).

V rámci meritórneho rozhodovania o disciplinárnom návrhu, disciplinárny senát vychádzal z dôkazov vykonaných pôvodným disciplinárnym senátom, ako aj ním doplneného dokazovania.

Pokračoval tak v ústnom pojednávaní, nakoľko disciplinárne stíhaná sudkyňa súhlasila so zmenou v zložení senátu, v dôsledku čoho disciplinárny senát nevykonával ústne pojednávanie odznova v zmysle § 150 odsek 2 zákona o sudcoch a prísediacich v spojení s § 277 odsek 5 Trestného poriadku.

Ani iné dôvody citovaného zákonného ustanovenia, pre ktoré by bolo nevyhnutné vykonať ústne pojednávanie odznova, v posudzovanej disciplinárnej veci nenastali, vychádzajúc pritom aj z intencií zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho disciplinárneho senátu, v zmysle ktorého bolo nevyhnutné doplniť (nie aj opakovať) už vykonané dokazovanie.

Pri skúmaní dôvodov zrušenia pôvodného prvostupňového rozhodnutia, smerujúcich k náležitému zisteniu skutkového stavu veci, konkrétne priebehu relevantnej časti pojednávania z 30.11.2011 (v jeho závere), najmä konkrétneho spôsobu vyjadrenia disciplinárne stíhanej sudkyne na adresu Mgr. A. I. (osoby prítomnej ako verejnosť) v tom smere či z jej strany došlo k vysloveniu zákazu použitia zvukového záznamu, disciplinárny senát preskúmaním spisu v časti prechádzajúceho priebehu konania zistil, že už na ústnom pojednávaní konanom 17.02.2014 navrhovateľ uviedol, že má k dispozícii CD nosič so zvukovým záznamom priebehu inkriminovaného pojednávania, ktorý v tom čase mal aj pri sebe, s prejavom ochoty poskytnúť ho disciplinárnemu senátu (č. l. 194).

Pôvodný disciplinárny senát si tento zvukový záznam nevyžiadal, a teda ani ho ako dôkaz jeho prehratím nevykonával.

Disciplinárny senát v novom zložení si na podklade uvedenej skutočnosti vyžiadal a zadovážil od navrhovateľa predmetný zvukový záznam obsiahnutý v spise na CD nosiči (č. l. 327).

Tento zvukový záznam na ústnom pojednávaní (31.03.2017) procesným postupom podľa § 270 odsek 2 Trestného poriadku vykonal jeho prehratím.

Z podnetu Aliancie Fair – Play (č. l. 15 – 16), sprievodného listu navrhovateľa, s ktorým bol súčasne záznam doručovaný (č. l. 326) pritom vyplýva, že ide o záznam doručený navrhovateľovi Alianciou Fair – Play spolu s podnetom, a to dňa 15.05.2013. Ide o zvukový záznam vyhotovený priamo Mgr. A. I. na predmetnom súdnom pojednávaní, a to nepochybne zákonným spôsobom. Zákonnosť zabezpečenia tohto záznamu napokon potvrdil aj ústavný súd v náleze z 13.11.2012, č.k. II. ÚS 34/2012-21. Autenticitu uvedeného záznamu (záverečnej časti pojednávania z 30.11.2011) po jeho prehratí na technickom zariadení nespochybnila ani disciplinárne stíhaná sudkyňa.

Sama disciplinárne stíhaná sudkyňa v priebehu konania vo svojej podstate v rámci vlastnej obhajoby nespochybňovala vlastný zásah do práva inej osoby (Mgr. I.) použiť zvukový záznam, ktorý si z priebehu pojednávania vyhotovoval, a to verbálnym zdôraznením mu nemožnosti použiť tento zvukový záznam bez súhlasu súdu. Sama uviedla, že si uvedomovala svoje práva v zmysle § 34 odsek 4 zákona o sudcoch a prísediacich, avšak *„spanikárila, nechcela porušiť práva iného ... bála sa, aby nedošlo k zneužitiu informácií, ktoré mohli byť zaznamenané občanom zastupujúcim verejnosť.“*

Zo zápisnice z predmetného pojednávania z 30.11.2011, konanom na Okresnom súde X, v konaní vedenom pod sp.zn. 10C/224/2009 (č. l. 286 – 291, 293) nepochybne vyplýva, a je to dané už povahou predmetného občianskeho súdneho konania, že žalobca v tomto konaní – sudca vybavujúci trestnú agendu (JUDr. R. E.) na podporu dôvodnosti svojej (tzv. antidiskriminačnej) žaloby na pojednávaní uvádzal osobné údaje konkrétnych obžalovaných v rôznych trestných konaniach.

Zo zvukového záznamu, úseku zo záveru pojednávania, ktorý bol prehratý na ústnom pojednávaní disciplinárneho senátu jednoznačne vyplýva, že disciplinárne stíhaná sudkyňa adresne Mgr. I. podmienila použitie zvukového záznamu z pojednávania z 30.11.2011 súhlasom súdu, čím mu inak vyjadrene zakázala použiť zvukový záznam, pokiaľ mu nebude udelený súhlas súdu.

V nadväznosti na takéto vyjadrenie disciplinárne stíhanej sudkyne z pojednávania, ju Mgr. I. následne písomne požiadal o udelenie takéhoto súhlasu (č. 1. 294), žiadosťou doručenou na Okresný súd X dňa 12.12.2011.

Disciplinárne stíhaná sudkyňa na túto žiadosť reagovala listom (resp. prípisom) z 12.12.2011, v ktorom mu oznámila, že nesúhlasí s použitím zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 30.11.2011.

Ústavný súd nálezom z 13.11.2012, č.k. II. ÚS 34/2012-21, vyhovel sťažnosti Mgr. A. I. konštatujúc, že jeho „základné právo na informácie zaručené v čl. 26 odsek 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu X na verejnom pojednávaní konanom 30. novembra 2011 vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 224/2009 a jeho oznámením z 12. decembra 2011 porušené bolo“ (v bode 1/).

Oznámenie Okresného súdu X z 12.12.2011 zrušil (v bode 2/).

Napokon sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 323,52 eur (v bode 3/).

Na podklade takto vykonaného, vrátane prehratím zvukového záznamu doplneného dokazovania dospel disciplinárny senát k záveru, že skutok disciplinárneho návrhu sa nepochybne stal.

Disciplinárny senát dospel k záveru, že ďalším dokazovaním nad rámec už vykonaného nemožno bližšie objasniť skutkový stav veci. Skutok disciplinárneho návrhu navyše v podstatných znakoch nepochybňuje ani disciplinárne stíhaná sudkyňa, ktorá obhajobu založila na argumentácii, že konaním jej skutkovo v disciplinárnom návrhu kladeným za vinu sa nedopustila disciplinárneho previnenia, t. j. spochybňuje právnu kvalifikáciu jej konania ako disciplinárneho previnenia, nie otázku či sa skutok stal.

Na tom podklade disciplinárny senát ďalšie dôkazy za účelom objasnenia skutkového stavu veci nevykonával.

Pokiaľ aj odvolací disciplinárny senát v zrušujúcom rozhodnutí uložil prvostupňovému senátu vykonať výsluch svedka JUDr. R. E. (k objasneniu vyjadrení disciplinárne stíhanej sudkyne na súdnom pojednávaní), disciplinárny senát, vedomí si svojej povinnosti vyplývajúcej z § 327 odsek 1 Trestného poriadku, dospel záveru, že zmenou skutkových

zistení, v dôsledku prehratia samotného zvukového záznamu z inkriminovaného pojednávania, ktorý je objektívnym dôkazom o priebehu relevantnej časti tohto pojednávania, stratil pokyn odvolacieho súdu smerujúci k výsluchu svedka JUDr. E. (jedného z účastníkov občianskeho súdneho konania) svoj pôvodný skutkový podklad, nakoľko jeho svedecká výpoveď (navyše ako dôkaz subjektívny) by po vykonaní (prehratí) zvukového záznamu nebola spôsobilá dôkazne bližšie objasniť, a tým objektivizovať verbálne prejavy osôb, najmä disciplinárne stíhanej sudkyne z predmetného pojednávania.

Aj z ustálenej trestnoprocesnej praxe (aplikovateľnej v zmysle § 150 odsek 2 zákona o sudcoch a prísediacich aj na disciplinárne konanie) vyplýva, že súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil len vtedy, pokiaľ zmenou skutkových zistení na novom hlavnom pojednávaní nestratili svoj pôvodný skutkový podklad.

Ďalšou otázkou, priamo nadväzujúcou na zistenie, že skutok disciplinárneho návrhu sa stal, je otázka, či tento skutok napĺňa zákonné znaky disciplinárneho previnenia, či už z pohľadu právnej kvalifikácie disciplinárneho návrhu alebo prípadne aj iného disciplinárneho previnenia.

Disciplinárny senát v tejto otázke zdôrazňuje zákonné obmedzenie vyplývajúce z § 327 odsek 2 Trestného poriadku, podľa ktorého *ak bol napadnutý rozsudok zrušený len v dôsledku odvolania podaného v prospech obžalovaného, nemôže v novom konaní dôjsť k zmene rozhodnutia v jeho neprospech.*

Aj uvedenú zásadu (tzv. „*zákaz reformatio in peius*“, resp. inak „*zákaz zmeny k horšiemu*“) disciplinárny senát vyvodzuje zo subsidiárnej aplikácie Trestného poriadku na disciplinárne konanie vyjadrenej v § 150 odsek 2 zákona o sudcoch a prísediacich.

Zákaz zmeny k horšiemu znamená nemožnosť dosiahnutia takého procesného stavu, kedy nové meritórne rozhodnutie je v porovnaní so skorším, na podklade odvolania podaného len v prospech disciplinárne stíhaného sudcu zrušeným meritórnym rozhodnutím, menej priaznivé vo všetkých jeho aspektoch, t. j. tak v skutkových okolnostiach, právnej kvalifikácii skutku, ako aj sankcii (disciplinárneho opatrenia) hroziacej v prípade uznania viny.

Na podklade uvedeného disciplinárny senát po zrušení skoršieho prvostupňového rozhodnutia v posudzovanej veci zo 17.02.2014 len na podklade odvolania disciplinárne

stíhanej sudkyne (t. j. odvolania podaného len v jej prospech) nebol pri posudzovaní jej viny v ďalšom štádiu disciplinárneho konania zo zákona oprávnený prekročiť rámec skutku a jeho právnej kvalifikácie, ktorý vymedzil pôvodný disciplinárny senát v pôvodnom meritórnom rozhodnutí.

Skutok disciplinárneho návrhu (aj pôvodného vinu uznávajúceho rozhodnutia) disciplinárny senát vyhodnotil ako preukázaný, bez pochybnosti o tom, že uvedený skutok sa stal, na podklade už vyššie uvedených dôkazov.

Pôvodným rozhodnutím zo 17.02.2014 bola disciplinárne stíhaná sudkyňa uznaná za vinnú pre skutok právne kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie v zmysle § 116 odsek 1 písmeno a/ zákona o sudcoch a prísediacich.

Podľa § 116 odsek 1 písmeno a/ zákona o sudcoch a prísediacich *disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudcu.*

Uvedené ustanovenie (skutková podstata disciplinárneho previnenia) bez akejkoľvek novelizačnej zmeny bolo obsiahnuté v zákone o sudcoch a prísediacich tak v čase spáchania skutku, a je v ňom obsiahnuté doposiaľ.

Na podklade zákazu reformatio in peius tak disciplinárny senát bol postavený z pohľadu možnej právnej kvalifikácie zisteného skutku pred otázkou, či disciplinárne stíhaná sudkyňa naplnila týmto skutkom skutkovú podstatu uvedeného disciplinárneho previnenia v zmysle § 116 odsek 1 písmeno a/ zákona o sudcoch a prísediacich, bez možnosti prísnejšieho právneho posúdenia jej konania, t. j. aj bez možnosti takéhoto posúdenia ako závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 odsek 2 citovaného zákona alebo závažného disciplinárneho previnenia nezlučiteľného s funkciou sudcu podľa § 116 odsek 3 citovaného zákona.

Nebolo preto možné ani posudzovať, či sa ustáleným skutkom dopustila závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 odsek 2 písmeno f/ zákona o sudcoch a prísediacich, ktorého právneho posúdenia sa domáhal navrhovateľ v disciplinárnom návrhu, nakoľko tento proti pôvodnému rozhodnutiu, v ktorom došlo k zmene, vo svojej podstate k zmierneniu právnej kvalifikácie oproti disciplinárnemu návrhu z § 116 odsek 2 písmeno f/ na § 116 odsek 1 písmeno a/ zákona o sudcoch a prísediacich, odvolanie nepodal.

Disciplinárny senát na podklade uvedeného bol oprávnený posudzovať, a preto aj posudzoval len otázku, či disciplinárne stíhaná sudkyňa svojim skutkovo ustáleným konaním zavinene nespĺnila alebo porušila povinnosti sudcu.

Podľa § 34 odsek 4 zákona o sudcoch a prísediacich (v rámci základných práv sudcu) sudca, ktorý vedie súdne pojednávanie, rozhoduje o tom, či je možné v priebehu pojednávania uskutočňovať obrazové záznamy, obrazové prenosy alebo zvukové prenosy. Pri zachovaní povinnosti mlčanlivosti má sudca právo publikovať odborné právne problémy vzťahujúce sa na právoplatne rozhodnutú vec.

Podľa článku 2 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“) *štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.*

Podľa článku 144 odsek 1 ústavy *sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.*

Podľa článku 26 ústavy

1/ Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

2/ Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoľovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

3/ Cenzúra sa zakazuje.

4/ Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

5/ Orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

Na podklade vyššie citovaných tak zákonných ako i ústavných ustanovení disciplinárny senát konštatuje, že disciplinárne stíhaná sudkyňa tým, že na verejnom súdnom pojednávaní

konanom 30.11.2011 podmienila použitie zvukového záznamu privolením (súhlasom) súdu a následne listom z 12.12.2011 adresovaným Mgr. A. I., fyzickej osobe prítomnej na tomto pojednávaní ako verejnosť, nedala súhlas na použitie zvukového záznamu z tohto pojednávania, porušila jeho základné právo na informácie zaručené v článku 26 odsek 1 a 2 ústavy.

Tento záver ako nepochybný bol navyše judikovaný aj nálezom ústavného súdu z 13.11.2012, č.k. II. ÚS 34/2012-21.

Z pohľadu objektívnej stránky (konania) ako jedného zo základných znakov skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia, tak disciplinárne stíhaná sudkyňa konala v rozpore s článkami 2 odsek 2, 144 odsek 1 a 26 odsek 1, 2 ústavy a na ne nadväzne nad rámec základných práv sudcu uvedených v § 34 odsek 4 zákona o sudcoch a prísediacich.

Z pohľadu štátneho orgánu (ktorým je aj súd) vymedzenie jeho práv treba chápať ako limit jeho vlastnej právomoci (štát môže konať len spôsobom, ktorý mu ústava a zákon dovoľuje na rozdiel od fyzických a právnických osôb, ktoré ak nie sú v pozícii reprezentanta štátnej moci, môžu konať čokoľvek okrem toho, čo im zákon zakazuje).

Na podklade uvedeného teda platí, že hoci § 34 zákona o sudcoch a prísediacich upravuje „základné práva sudcu“, nie jeho povinnosti, tieto práva tvoria (vymedzujú) rámec, ktorého prekročenie znamená porušenie povinnosti (nekonať nad rámec vlastných oprávnení).

Z pohľadu posudzovaného prípadu preto pokiaľ sudca, ktorý vedie súdne pojednávanie rozhoduje (má právo rozhodnúť) o tom, či je (alebo nie je) možné v priebehu pojednávania uskutočňovať obrazové záznamy, obrazové prenosy alebo zvukové prenosy, už nerozhoduje, t.j. nemá právo rozhodovať o tom, či je alebo nie je možné v priebehu pojednávania uskutočňovať zvukové záznamy.

Ak ktokoľvek takýto záznam uskutoční, je výlučne v jeho vôľovej sfére či alebo akým spôsobom ho ďalej použije, nakoľko tým realizuje ústavou garantované práva vyplývajúce z jej článku 26 odsek 1, 2. Je už vecou jeho zodpovednosti, aby ho použil právom dovoleným spôsobom (s hrozbou sankcií pre prípad, ak ho takýmto spôsobom nepoužije).

Disciplinárne stíhaná sudkyňa nepochybne svojim konaním nad rámec jej zákonom stanovených oprávnení zasiahla do ústavne zaručeného práva na informácie (konkrétne na ich rozširovanie) konkrétnej fyzickej osoby tým, že podmienila použitie už vyhotovovaného,

resp. aktuálne vyhotovovaného zvukového záznamu súhlasom súdu, hoci právny poriadok v najširšom zmysle jej možnosť takéhoto zásahu nepriznáva.

Ďalším obligatórnym znakom skutkovej podstaty (aj) disciplinárnych previnení je však aj ich subjektívna stránka (zavinenie), ktorý musí byť so stránkou objektívnou (popísanou vyššie) naplnená súčasne (kumulatívne) preto, aby konkrétny skutok bolo možné právne posúdiť ako disciplinárne previnenie. Pri posudzovaní tohto znaku odkazuje aj zákon o sudcoch a príseďiacich (§ 150 odsek 2) na subsidiárnu aplikáciu Trestného zákona (jeho všeobecnej časti), ktorý zavinenie definuje (§ 15 až 18 Trestného zákona) a trestnoprávna judikatúra aj prax jednotlivé formy zavinenia ďalej vysvetľuje.

Ustanovenie § 116 odsek 1 písmeno a/ zákona o sudcoch a príseďiacich ustanovuje, že disciplinárneho previnenia sa dopustí sudca, ktorý „zavinene“ nesplní alebo poruší svoju sudcovskú povinnosť. Vychádzajúc z toho, že nekonkretizuje formu zavinenia (úmysel, nedbanlivosť), je zrejmé, že naplniť uvedený znak disciplinárneho previnenia podľa citovaného ustanovenia možno aj nedbanlivostným konaním.

Trestný čin (a teda aj disciplinárne previnenie) je v zmysle § 16 Trestného zákona spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'

a/ vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí (vedomá nedbanlivosť)

b/ nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol (nevedomá nedbanlivosť).

Preto, aby bolo možné u sudcu pri porušení jeho povinnosti, uvažovať minimálne o nevedomej nedbanlivosti, nemožno prehliadať, že je priam nevyhnutnou súčasťou a obsahom jeho sudcovskej funkcie povinnosť znalosti právneho poriadku Slovenskej republiky, aby túto funkciu mohol riadne vykonávať.

V tejto súvislosti je nevyhnutné však zdôrazniť, že nie každá nesprávna aplikácia práva zo strany sudcu predstavuje súčasne aj neznalosť práva z jeho strany, ktorej je ako sudca povinný.

Zvlášť tomu tak bude v prípadoch nevyhnutnosti výkladu právnych noriem, ktoré vstupujú do vzájomnej kolízie, navyše takým spôsobom, že sudca je v konkrétnej procesnej situácii, v ktorej sa nachádza, vystavený posudzovaniu kolízie ústavne zaručených práv, podstata ktorej spočíva vo výsledku uprednostnenia jedného z ústavne zaručených práv na úkor iných, resp. inak vyjadrené priznaním ústavného práva jednému súčasne zasahuje do ústavného práva iného (a tým ho v tomto práve obmedzuje).

Procesnú situáciu disciplinárne stíhanej sudkyne nemožno devalvovať na úroveň nezvládnutia aplikácie jednoduchého práva, konkrétnej právnej normy vyjadrenej v § 34 odsek 4 zákona o sudcoch a prísediacich, z ktorej možno jednoduchým výkladom tzv. z opaku (argumentum a contrario) dospieť k právnomu záveru, že pokiaľ ako sudkyňa zo zákona má právo na pojednávaní rozhodovať (resp. posudzovať udelenie súhlasu) o práve iných uskutočňovať (vyhotovovať) obrazové záznamy, obrazové prenosy a zvukové prenosy, tak jej takéto právo logicky neprináleží vo vzťahu k zvukovým záznamom.

Špecifikom posudzovaného prípadu je, že na inkriminovanom súdnom pojednávaní disciplinárne stíhaná sudkyňa reagovala na zistenie, že osoba prítomná ako verejnosť si vyhotovuje z pojednávania zvukový záznam (t. j. realizuje svoje ústavné právo v zmysle článku 26 ústavy), avšak šlo o zvukový záznam z pojednávania, kde boli verejne uvádzané aj osobné údaje a popisované trestnoprávne aspekty činnosti tretích osôb, ktoré majú taktiež ústavne zaručené práva na ochranu mena, ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života a zneužívaním údajov o ich osobe (článok 19 ústavy) a v nadväznosti na to zákonné práva na ochranu osobnosti (viď § 11 až 13 a 15 a 16 Občianskeho zákonníka).

Procesný postup sudkyne, ktorým podmienila možnosť použitia zvukového záznamu osobe, ktorá si ho vyhotovila, jednak verbálne priamo na pojednávaní (30.11.2011) a následne tento svoj postoj k posudzovanej otázke ešte potvrdila aj písomne neudelením takéhoto súhlasu (listom z 12.12.2011) bol nálezom ústavného súdu z 13.11.2012, č.k. II. ÚS 34/2012-21 vyhodnotený ako nesprávny, zasahujúci do ústavného práva na slobodné rozširovanie informácií vyhotoviteľa zvukového záznamu, a to vyhovením jeho ústavnej sťažnosti, s konštatovaním porušenia tohto jeho ústavného práva, zrušujúc súčasne uvedený list (s neudelením súhlasu).

Ústavný súd v odôvodnení tohto nálezu podrobne argumentačne vysvetlil svoj záver a spôsob riešenia už vyššie uvedenej kolízie ústavných práv, keď (okrem iného) rezultoval, že :

Povinnosť dbať na ochranu práv a právom chránených záujmov dotknutých osôb pri slobodnom rozširovaní informácií v posudzovanom prípade zaťažuje sťažovateľa, a nie okresný súd, ktorý nenesie žiadnu zodpovednosť za prípadný zásah do týchto práv alebo oprávnených záujmov. Inak povedané, za prípadné porušenie (nerespektovanie) práv a právom chránených záujmov dotknutých osôb zverejnením zvukového záznamu nesie zodpovednosť sťažovateľ, a nie okresný súd, ktorý nemá žiadnu právnu možnosť limitovať sťažovateľa v dispozícii s vyhotoveným zvukovým záznamom z verejného súdneho pojednávania. V okolnostiach posudzovaného prípadu prichádzalo do úvahy prijatie opatrenia podľa § 116 odsek 3 OSP (vylúčenie verejnosti pre celé konanie alebo pre jeho časť), ku ktorému však okresný súd nepristúpil.

Uvedený záver ústavného súdu ohľadne posudzovania kolízie uvedených do seba vstupujúcich práv podľa záveru disciplinárneho senátu je však nevyhnutné hodnotiť optikou obdobia (času) skutku disciplinárneho návrhu, t. j. novembra a decembra 2011.

Ide totiž o záver, ktorý z pohľadu dnešného je už všeobecne známy a rešpektovaný. Z pohľadu času, kedy bola disciplinárne stíhaná sudkyňa postavená pred otázku kolízie uvedených ústavných práv, však išlo o otázku na ústavnoprávnej úrovni dovtedy neriešenú. Z tohto pohľadu išlo o prelomové rozhodnutie ústavného súdu v posudzovanej otázke.

Disciplinárne stíhanej sudkyňi tak nemožno pričítať zavinenie (hoci aj vo forme nevedomej nedbanlivosti) ako obligatórny znak disciplinárneho previnenia v zmysle § 116 odsek 1 písmeno a/ zákona o sudcoch a prísediacich, nakoľko jej postup, hoci neskôr ústavným súdom posúdený ako neoprávnené zasahujúci do konkrétneho ústavného práva konkrétnej fyzickej osoby, z pohľadu stavu právneho vývoja ohľadne ňou riešenej otázky, optikou času, kedy takýmto nesprávnym spôsobom konala, argumentačne bol obhájitelný.

Správnosť tohto záveru navyše potvrdzuje aj posudzovanému skutku predchádzajúca rozhodovacia prax pôvodne disciplinárneho súdu (neskôr disciplinárneho senátu) pri posudzovaní disciplinárnych návrhov podávaných proti sudcom, ktorí rôznymi formami, aj intenzívnejšie zasahovali do obdobného práva osôb účastných na verejných súdnych pojednávaniach a napriek tomu dospievali v merite veci k oslobodzujúcim verdiktom.

Ide o prípady, kedy sudcovia aj intenzívnejším spôsobom, ako tomu je v posudzovanom prípade, zasiahli do práva inej osoby, a to nie len použiť, ale aj priamo vyhotoviť si zvukový záznam z pojednávania, resp. aj prípady, kedy na pojednávaní neodznali informácie osobnej

povahy vo vzťahu k tretím osobám, t. j. nevyvstala sudcovi otázka dôvodnosti ochrany práv iných, navyše aj prípady konkrétnych opatrení sudcov smerujúcich k zmareniu možnosti vyhotoviť zvukový záznam.

Ústavný súd v náleze zo 16.06.2011, sp.zn. II. ÚS 140/2011, v konaní o ústavnej sťažnosti sudkyne postihnutej v disciplinárnom konaní za povahou obdobné konanie ako v posudzovanej disciplinárnej veci (okrem iného) vyslovil, že :

Sťažovateľka tiež namietala, že napadnutým rozhodnutím došlo k odklonu od skoršej judikatúry disciplinárneho súdu, konkrétne rozhodnutím disciplinárneho súdu sp.zn. 2 Ds 7/04 z 11. novembra 2004, ktorým bol disciplinárne obvinený JUDr. R. J. oslobodený spod návrhu na začatie disciplinárneho konania aj pre skutok, podľa ktorého „nedovolil zástupcovi vedľajšieho účastníka konania č. k. 7 C 82/03 zachytávať priebeh pojednávania na diktafón a do zápisnice o pojednávaní Okresného súdu X z 15.12.2003 vyhlásil uznesenie, že nepripúšťa, aby vedľajší účastník priebeh konania nahrával na zvukový záznam, pretože tieto skutky nie sú závažným disciplinárnym previnením“.

Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty, ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06).

Ústavný súd konštatuje, že aj zistenie, že disciplinárny súd v analogickej veci iného účastníka konania rozhodol odlišným spôsobom, ovplyvnilo jeho záver o porušení označených práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože táto skutočnosť do značnej miery spochybňuje objektivitu a elimináciu svojvôle súdneho rozhodovania.

V tomto smere disciplinárny senát prisvedčuje správnosti obhajobných tvrdení disciplinárne stíhanej sudkyne o tom, že aj pri závažnejších pochybeniach sudcov v súvislosti s obdobnou otázkou (zákazy, obmedzenia vyhotovovať zvukový záznam zo súdnych pojednávanií) disciplinárny súd v minulosti (pred posudzovaným skutkom) sudcov opakovane oslobodzoval spod disciplinárnych návrhov konštatujúc nenaplnenie znakov disciplinárneho previnenia.

Bolo tomu tak v prípade rozhodnutia disciplinárneho súdu z 11.11.2004, sp. zn. 2Ds/7/2004 (č. l. 269 – 280), kedy sudca dokonca uznesením rozhodol o nepripustení účastníkovi konania vyhotoviť zvukový záznam.

Ďalším takým prípadom je rozhodnutie odvolacieho senátu disciplinárneho súdu z 05.11.2004, sp. zn. 1Dso/12/2004 (č. l. 262 – 268), ktorým bol oslobodený spod disciplinárneho návrhu sudca, ktorý vydal príkaz konkrétnej fyzickej osobe vypnúť nahrávacie zariadenie na vyhotovenie zvukového záznamu počas pojednávania.

Pri analógii s posudzovaným prípadom treba konštatovať, že disciplinárne stíhaná sudkyňa v tejto disciplinárnej veci menej intenzívnym spôsobom zasiahla inej osobe do práva na informácie v zmysle článku 26 odsek 1, 2 ústavy. Nezasiahla inej fyzickej osobe do práva vyhotoviť zvukový záznam (podmienila svojim súhlasom len jeho ďalšie použitie). Ani po tom, ako zistila vyhotovovanie zvukového záznamu nevyzvala túto osobu, aby ukončila nahrávanie. Neurobila žiadne procesné opatrenie smerujúce k zaisteniu zvukového záznamu (napr. výzvou na jeho vydanie, hrozbou poriadkovej pokuty). Z pohľadu následku jej konania fakticky ani právne neznemožnila vyhotovovateľovi zvukového záznamu ho aj reálne použiť. Ani jej list z 12.12.2011 (čo vyplýva aj z nálezů ústavného súdu týkajúceho sa jej konania) nemal akékoľvek právne účinky v zmysle znemožnenia vyhotoviteľovi zvukového záznamu tento záznam legálne použiť.

Oslobodzujúci výrok tak prispieva aj k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty a k dôvere v spravodlivé súdne konanie.

Podľa § 129 odsek 4 zákona o sudcoch a prísediacich *ak disciplinárny senát dôjde k záveru, že sa sudca disciplinárneho previnenia alebo priestupku nedopustil alebo že mu nemožno disciplinárne previnenie alebo priestupok preukázať, sudcu oslobodí. Poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, odkáže s jeho nárokom na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom.*

S ohľadom na vyššie rozvedené úvahy a závery a citované ustanovenia právnych predpisov dospel disciplinárny senát k záveru, že skutok disciplinárneho návrhu sa stal, avšak tento nie je disciplinárnym previnením.

Z pohľadu dikcie citovaného zákonného ustanovenia tak dospel k záveru, že disciplinárne stíhaná sudkyňa sa nedopustila disciplinárneho previnenia, preto ju

spod skutku disciplinárneho návrhu spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia oslobodil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na disciplinárnom senáte. Včas podané odvolanie má odkladný účinok (§ 131 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

V Bratislave 31. marca 2017

JUDr. Petr Kaň a, v. r.
predseda disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Emília Bejdová